

Plan for forvaltningsrevisjon

2020-2024
Karmøy kommune

Juni 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for forvaltningsrevisjon er fundert i en analyse av risiko- og vesentlighet på forholdene i kommunen. Det blir her lagt fram plan for forvaltningsrevisjon med risiko- og vesentlighetsvurderingen som vedlegg. Planen skal bli vedtatt av kommunestyret.

Formålet med planen er å peke ut områder innenfor virksomheten til Karmøy kommune som skal prioriteres for forvaltningsrevisjon.

Dette er en plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-3 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommune og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for forvaltningsrevisjon	2
2.1 Identifiserte risikoer og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	2
2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon	3
Vedlegg 1 Utredning om tema for forvaltningsrevisjon	5
Vedlegg 2 Om forvaltningsrevisjon	9

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23.3 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalget «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.*»

Kontrollutvalget i Karmøy kommune gav i møtet 3.12.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

1.2 Formål

Formålet med plan for forvaltningsrevisjon er å presentere områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-3 skal plan for forvaltningsrevisjon være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Risiko- og vesentlighetsvurderingen for Karmøy kommune er vedlagt og utgjør grunnlaget for denne planen. Beskrivelse av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurdering går fram av vedlegget.

2. Tema for forvaltningsrevisjon

I dette kapitelet presenterer vi identifiserte områder/hendelser som er vurdert som særlig relevante for forvaltningsrevisjon, hentet fra risiko- og vesentlighetsvurderingen som er gjennomført. Vi presenterer her hvilken tematikk som *kan* være relevant i en forvaltningsrevisjon. Når det gjelder selskapene som er identifisert for forvaltningsrevisjon, så kan det være aktuelt å kombinere forvaltningsrevisjonen med en eierskapskontroll.

2.1 Identifiserte risikoer og aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

I denne tabellen oppsummerer vi de identifiserte områdene for forvaltningsrevisjon fra risiko- og vesentlighetsvurderingen. Se også vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse av tema som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon.

Område/hendelse	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon
Kompetanse og rekruttering	<ul style="list-style-type: none">Hvordan Karmøy kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse i organisasjonen generelt, og spesielt innenfor områdene hvor det er særlig rekrutteringsutfordringer.Hvordan kommunen arbeider med å omstille arbeidskraften de har.
Beredskap, hendelser og katastrofer	<ul style="list-style-type: none">Hvordan beredskapen er organisert, og videre vurdere om den er tilstrekkelig.Hvordan kommunen arbeider med IT sikkerhet og digital beredskap.Evaluering av kommunen sin håndtering av pandemien i 2020.
Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima	<ul style="list-style-type: none">Vurdere kommunen sitt planverk og policyer for miljø- og klimaarbeid.Hvordan kommunen setter mål til miljø og klima, og hvordan de jobber med å oppnå disse målene.
Næringsutvikling	<ul style="list-style-type: none">Hvordan Karmøy kommune arbeider med næringsutvikling i regionen, hvilke mål som er satt og hvordan dette er implementert i kommunen sin virksomhet som helhet.
Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep Økonomisk bærekraft	<ul style="list-style-type: none">Vurdere kommunens systematikk og planlegging av vedlikeholdet av bygningsmassen.Hvordan kommunen arbeider med risikoen knyttet til en sårbar økonomi.Vurdere kommunen sine økonomistyringsrutiner - drift og investering.Vurdere oppfølging og etterlevelsen av økonomiske måltall.Gjennomgå kostnadsnivået innenfor enkeltområder.
Utnyttelse av IKT-system	<ul style="list-style-type: none">Vurdere hvordan kommunen arbeider helskaplig med digitalisering og innføring av nye IKT-system. Både kommunen sin porteføljestyling, men også enkeltprosjekt - herunder også hvordan kommunen sikrer tilstrekkelig opplæring og utnyttelse av systemene.Vurdere hvordan kommunen sikrer den digitale beredskapen.

Område/hendelse	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon
Oppfølging av investeringsprosjekt	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere kommunens etablerte systematikk i arbeidet med investeringsprosjekter. Vurdere enkelte av kommunens investeringsprosjekter, om gjennomføring er i samsvar med etablerte standarder for god prosjektstyring og kommunen sine egne systemer.
Samspill mellom politikk og administrasjon	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere i hvilken grad kommunen har etablert tilstrekkelige system som sikrer at beslutningsprosessene foregår i samsvar med delegasjonsreglement, lov og forskrift.
Rus og psykisk helse	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvorvidt kommunen sikrer at personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapport tidlig innsats 2020 knyttet til psykisk helse blant barn og unge.
Samhandling mellom tjenestene	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvordan samhandling mellom tjenestene og stabsfunksjonene i kommunen som helhet er satt i system, og hvorvidt samhandlingen bidrar til en effektiv utnyttelse av ressursene.
Personvern og informasjonssikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> Oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2019. Vurdere prosessene knyttet til personvern og informasjonssikkerhet ved implementering av nye løsninger. Vurdere om man har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen som skal forvalte løsningene.
Internkontrollsystemet i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere overordnede føringer som er etablert for internkontroll i kommunen. Vurdere hvordan internkontrollsystemet fungerer i praksis i enkelte deler av kommunen sin virksomhet.
Arbeidsmiljø og ytringsklima	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvordan kommunens ytringsklima oppleves. Oppfølging av forvaltningsrevisjonen om varsling gjennomført i 2016.
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere systematikken i kommunen sitt HMS arbeid. Oppfølging av HMS handlingsplan. Oppfølging av HMS hos kommunen sine leverandører.
Likestilling	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere systematikken i kommunen sitt likestillingsarbeid Oppfølging av likestillingsarbeidet i kommunen Etterlevelse av likestillingsloven
Haugaland brann og redning IKS	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvordan selskapet etterlever krav i regelverket og fra eierkommunene. Vurderer internkontroll i selskapet generelt, og spesielt i forhold til økonomistyring.
Haugaland næringspark AS	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvorvidt etableringen av næringsparken bærer med seg avkastning i samsvar med intensjon.
Solstein AS	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere hvordan selskapet etterlever gjeldende regelverk og rutiner.

2.2 Prioritering av område for forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderingen prioriterer kommunestyret følgende område for forvaltningsrevisjon i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

1. Kompetanse og rekruttering
2. Arbeidsmiljø og ytringsklima

3. Personvern og informasjonssikkerhet
4. Næringsutvikling

I tillegg prioriterer kommunestyret følgende område, i uprioritert rekkefølge:

- ✓ Beredskap, hendelser og katastrofer
- ✓ Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima
- ✓ Næringsutvikling
- ✓ Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterlep
- ✓ Økonomisk bærekraft
- ✓ Utnyttelse av IKT-system
- ✓ Oppfølging av investeringsprosjekt
- ✓ Samspill politikk og administrasjon
- ✓ Rus og psykisk helse
- ✓ Samhandling mellom tjenestene
- ✓ Internkontrollsystemet i kommunen
- ✓ Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- ✓ Ligestilling
- ✓ Haugaland brann og redning IKS
- ✓ Haugaland Næringspark AS
- ✓ Solstein AS

Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-3.

Vedlegg 1 Utredning om tema for forvaltningsrevisjon

Strategisk risiko

Kompetanse og rekruttering

En forvaltningsrevisjon kan se på hvordan Karmøy kommune arbeider med å sikre riktig kompetanse i organisasjonen generelt, og spesielt innenfor områdene hvor det er særlig rekrutteringsutfordringer. Herunder hvilke tiltak de har iverksatt for å tiltrekke seg arbeidskraft, og hvordan disse tiltakene blir fulgt opp. En forvaltningsrevisjon vil også kunne evaluere hvordan kommunen arbeider med å omstille den arbeidskraften de har, med tiltak for kompetanseutvikling og tiltak knyttet til heltidsstillinger.

Beredskap, hendelser og katastrofer

En forvaltningsrevisjon kan gå gjennom hvordan beredskapen i kommunen er organisert, og videre vurdere om den er tilstrekkelig. En forvaltningsrevisjon kan også se på hvordan kommunen arbeider med IT sikkerhet og digital beredskap. Ved pågående arbeid med risiko- og vesentligvurdering er Norge rammet av en pandemi. Det kan være relevant å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i perioden som evaluerer kommunen sin håndtering av pandemien i 2020.

Mangelfull måloppnåelse knyttet til miljø og klima

En forvaltningsrevisjon på temaet kan gå gjennom og vurdere kommunen sine planer og policyer for miljø- og klimaarbeid. Herunder hvordan kommunen setter mål knyttet til miljø og klima. Videre kan en forvaltningsrevisjon vurdere hvordan kommunen jobber med å oppnå disse målene.

Næringsutvikling

En forvaltningsrevisjon på temaet kan vurdere hvordan Karmøy kommune arbeider med næringsutvikling i regionen. Herunder hvilke mål som er satt for næringsutvikling, og videre hvordan dette er implementert i kommunens virksomhet som helhet.

Operativ risiko

Mangelfullt systematisk vedlikehold og tilhørende vedlikeholdsetterslep

I en forvaltningsrevisjon kan en vurdere hvorvidt Karmøy kommunens systematikk og planlegging av vedlikeholdet av bygningsmassen er hensiktsmessig. Herunder hvordan kommunen kartlegger og dokumenter vedlikeholdsbehov og videre hvordan prioriteringer av vedlikehold blir foretatt i kommunen.

Økonomisk bærekraft

Tema for forvaltningsrevisjon innenfor området kan være hvordan kommunen som helhet arbeider med risikoen knyttet til å ha en sårbar økonomi, herunder hvilke tiltak som er satt i verk og oppfølgingen av disse. Ettersom kommunen nylig har etablert måltall for økonomistyring kan det være aktuelt at en noe uti perioden vurderer oppfølgingen og etterlevelsen av måltallene. Det kan også være relevant å vurdere i hvilken grad kommunen har etablerte økonomistyringsrutiner som sikrer kommunen oppdatert informasjon om drift og investeringer fortløpende. Det kan være aktuelt å vurdere kostnadsnivået og økonomistyringen innenfor enkeltområder.

Utnyttelse av IKT-system

Tema for forvaltningsrevisjon innenfor området vil kunne være å vurdere hvordan kommunen arbeider helskaplig med digitalisering og innføring av nye IKT-system. Herunder hvordan kommunen arbeider med målsettinger for digitalisering, og videre hvordan initiativene innenfor digitalisering støtter disse målsettingene. Gjennom forvaltningsrevisjon kan man både vurdere kommunen sin porteføljestyling, men også se på enkeltprosjekt. Ved vurdering av enkeltprosjekt vil det kunne være interessant å vurdere hvordan kommunen arbeider med prosjekt fra ide, og videre med fasene prioritering, implementering og gevinstrealisering. Herunder også hvordan kommunen sikrer tilstrekkelig opplæring i systemene og at systemene blir benyttet i samsvar med intensjon. Det kan også være hensiktsmessig å vurdere hvordan kommunen sikrer den digitale beredskapen.

Oppfølging av investeringsprosjekt

En forvaltningsrevisjon som ser på kommunen sin styring av investeringsprosjekt kan vurdere kommunens systematikk i arbeidet med investeringsprosjekter. Videre kan det være aktuelt å gjennomgå enkelte av kommunens investeringsprosjekter for å vurdere om gjennomføring er i samsvar med etablerte standarder for god prosjektstyring og kommunen sine egne systemer.

Samspill mellom politikk og administrasjon

Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan vurdere i hvilken grad kommunen har etablert tilstrekkelige system som sikrer at beslutningsprosessene foregår i samsvar med delegasjonsreglement, lov og forskrift. Herunder kan det være relevant å vurdere hvordan administrasjonens ressurser benyttes i saksutredninger, om saker er tilstrekkelig utredet og hvordan en jobber med iverksettelse av vedtak. En forvaltningsrevisjon kan også vurdere hvordan folkevalgtopplæringen fungerer.

Rus og psykisk helse

En forvaltningsrevisjon innenfor rus og psykiatri kan vurdere hvorvidt kommunen sikrer at personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Herunder vil det være relevant å se på tildeling og samordningen av tjenestene og videre om tjenestene som kommunen tilbyr treffer brukergruppen. Videre kan det være relevant å vurdere hvordan man sikrer at overgangen mellom de ulike etatene i kommunen ivaretar brukerne.

En forvaltningsrevisjon kan også se på oppfølgingen av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapport tidlig innsats 2020 knyttet til psykisk helse blant barn og unge. I forvaltningsrevisjonen anbefaler vi kommunen å etablere tiltak for å arbeide mer systematisk med psykisk helse blant barn og unge, herunder:

- ✓ Vurdere å etablere et tilbud til 16-17 åringer med lettere psykiske lidelser
- ✓ Prioritere arbeidet med å etablere en tverretattlig forebyggingsplan for barn og unge innen psykisk helse

- ✓ Sørge for at samarbeidet rundt psykisk helse i større grad settes i system

Samhandling mellom tjenestene

En forvaltningsrevisjon kan vurdere hvordan samhandling mellom tjenestene og stabsfunksjonene i kommunen som helhet er satt i system, og hvorvidt samhandlingen bidrar til en effektiv utnyttelse av ressursene. Videre kan en forvaltningsrevisjon gå mer konkret inn på enkelte tjenesteområder for å vurdere samhandlingen i praksis.

Regulatorisk risiko

Personvern og informasjonssikkerhet

Innenfor dette området vil det kunne være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon som vurderer kommunen sin oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2019. Videre kan det være formålstjenlig å gå inn i en annen sektor enn helse og omsorg, for å vurdere hvordan personvern og informasjonssikkerhet blir ivaretatt nedover i organisasjonen. For eksempel tar kommunen i bruk nye digitale løsninger innenfor opplæring, og det kan være relevant å vurdere prosessene knyttet til implementering av nye løsninger. Det kan også være relevant å vurdere om en har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen som skal forvalte løsningene.

Internkontrollsystemet i kommunen

En forvaltningsrevisjon på området kan vurdere hvilke overordnede føringer som er etablert for internkontroll i kommunen, herunder føringer for kvalitetssystemet, styrende dokumentasjon og avvikshåndtering. Videre kan det være hensiktsmessig å vurdere hvordan internkontrollsystemet fungerer i praksis i enkelte deler av kommunen sin virksomhet. Her kan det blant annet være aktuelt å vurdere oppfølging og lukking av avvik i praksis, og hvordan dette blir brukt inn i forbedringsarbeidet.

Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon på internkontroll noe uti perioden, da kommunen er i prosess knyttet til implementering av nytt kvalitetssystem.

Arbeidsmiljø og ytringsklima

I en forvaltningsrevisjon kan det være aktuelt å vurdere hvordan kommunen arbeider med å sikre et godt ytringsklima og videre hvordan kommunens ytringsklima oppleves. Det kan også være aktuelt å vurdere hvordan kommunen arbeider med å sikre et godt arbeidsmiljø i omstillingsprosesser. Innenfor tematikken kan det også være aktuelt å belyse hvordan kommunen har fulgt opp forvaltningsrevisjonen om varsling som ble gjennomført i 2016.

Helse, miljø og sikkerhet

En forvaltningsrevisjon kan vurdere systematikken i kommunen sitt helse, miljø og sikkerhet (HMS) arbeid, hvordan HMS arbeidet gjennomføres i praksis og oppfølging av kommunens HMS-handlingsplan. Det kan også være aktuelt å vurdere hvordan HMS blir ivaretatt ved oppfølging av kommunen sine leverandører.

Ettersom HMS-handlingsplanen nylig ble vedtatt, kan dette sees på noe uti perioden.

En forvaltningsrevisjon om HMS kan vurderes å sees i sammenheng med temaet over, arbeidsmiljø og ytringsklima.

Likestilling

En forvaltningsrevisjon kan vurdere systematikken i kommunen sitt likestillingsarbeid og hvordan kommunen likestillingsarbeid følges opp. En forvaltningsrevisjon kan også se på etterlevelse av likestillingsloven.

Forvaltningsrevisjon i selskap

I dette kapitlet presenterer vi selskapene som er vurdert som særlig interessante for forvaltningsrevisjon. Vurderingen er også her basert på risiko og vesentlighet. Det kan vurderes å gjennomføre en eierskapskontroll av selskapet i forbindelse med en eventuell forvaltningsrevisjon.

Haugaland brann og redning IKS

I en forvaltningsrevisjon av Haugaland Brann IKS kan det være relevant å vurdere hvordan selskapet etterlever krav i regelverket og fra eierkommunene. Det kan også være relevant å vurdere selskapets internkontroll generelt, og spesielt i forhold til økonomistyring. Det kan være aktuelt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon noe uti perioden, ettersom selskapet er ny-etablert.

Haugaland næringspark AS

En forvaltningsrevisjon av selskapet kan vurdere hvorvidt etableringen av næringsparken bærer med seg avkastning i samsvar med intensjon.

Solstein AS

En forvaltningsrevisjon av selskapet kan vurdere hvordan selskapet driftes, herunder hvordan selskapet etterlever gjeldende regelverk og rutiner. Det kan vurderes å gjennomføre en forvaltningsrevisjon sammen med en eierskapskontroll, for også å vurdere hvordan kommunen følger opp selskapet.

Vedlegg 2

Om forvaltningsrevisjon

Formål med forvaltningsrevisjon

Det går fram av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalget skal se til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen og fylkeskommunen sin virksomhet og av selskap som kommunen har eierinteresser i.

Formålet med forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske undersøkelser av den kommunale virksomheten rettet mot økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak og forutsetninger.

Forvaltningsrevisjoner skal gi kommunestyret relevant informasjon om effekten av offentlige tiltak og skal bidra til å gi kommunestyret et bedre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligere vedtak. Forvaltningsrevisjoner skal bidra til en bedre og mer effektiv forvaltning.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjoner

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i samsvar med god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området (NKRF sin RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon).

Forvaltningsrevisjoner kan for eksempel omfatte undersøkelser om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningen sin ressursbruk og veikemidler er effektive i forhold til målene som er på området,
- c) regelverk blir etterlevd,
- d) forvaltningen sine styringsverktøy og veikemiddel er tjenlige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultat i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyret sine forutsetninger og/eller om resultat for virksomheten er nådd.

Forvaltningsrevisjon kan vinkles ut fra en eller flere analysetyper. Valg av problemstillinger og revisjonskriterier bør sees i sammenheng med hvilke analysetyper som blir valgt i forvaltningsrevisjonsprosjekt. Eksempel på ulike analyser er:

Analysetype	Beskrivelse
Mål- og resultatanalyser	Med fokus m.a. på effekter og virkninger av virksomhet, sett i forhold til formål og målsettinger.
System- og prosessanalyser	Med fokus m.a. på internkontroll, sikkerhetsaspekt, prosessuelle rutiner og prosedyrer (throughput); om disse er tilfredsstillende sett i forhold til krav som gjelder.
Produktivitet og effektivitetsanalyser	Med fokus m.a. på forholdet mellom input og output; forholdet mellom innsatsfaktorer og resultat.
Compliance analyser	Analyser med spesielt fokus på samsvar mellom de facto utføring og pålagte krav/rammevilkår.
Induktive analyser	Analyser med spesielt fokus på opplevde eller potensielle problemområde.

Tabell 1: Eksempel på ulike analyser som kan gjennomføres i forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjon er et egnet virkemiddel for å undersøke alle sider ved kommunal virksomhet.

Kontakt oss

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

E harald.sylta@kpmg.no

Björg Rabbe Sandven

Manager

T +47 99 39 65 83

E bjorg.sandven@kpmg.no

kpmg.no